

KS. STANISŁAW WRONKA

Kongres biblijno-pastoralny *Maria z Magdali* – patronka apostołatu biblijnego

(Visp, Szwajcaria, 10–12 września 2010)

W dniach 10–12 września 2010 w domu formacyjnym św. Teodora (Jodern) w alpejskiej miejscowości Visp nad Rodanem leżącej w niemieckojęzycznej części kantonu Wallis (Valais) odbył się międzynarodowy Kongres biblijno-pastoralny (Bibelpastoraler Kongress) *Maria z Magdali* – *patronka apostołatu biblijnego* (*Maria von Magdali* – *Patronin der Bibelpastoral*) zorganizowany przez Szwajcarskie Katolickie Dzieło Biblijne (Schweizerisches Katholisches Bibelwerk). Dzieło to liczy już 75 lat, zrzesza kilkanaście tysięcy członków, głównie katolików świeckich, i podejmuje szeroką działalność mającą na celu rozpowszechnianie Pisma Świętego i jego lepszą znajomość. Hasło kongresu zostało zainspirowane końcowymi propozycjami synodu biskupów poświęconego słowu Bożemu w życiu i misji Kościoła z 2008 roku. W propozycji 30 ojcowie synodalni dziękują osobom świeckim, zwłaszcza kobietom, które angażują się w dzieło ewangelizacji „za przykładem Marii z Magdali, pierwszego świadka wielkanocnej radości”, i zachęcają do kontynuowania tej służby. W kongresie wzięło udział około 70 osób, głównie katolicy szwajcarscy, ale byli też przedstawiciele kościołów protestanckich i goście, duchowni i świeccy, spoza Szwajcarii: z Austrii, Czech, Luksemburga, Niemiec, Polski, Rumunii, Słowacji i Słowenii.

Spotkanie rozpoczęło się w piątek 10 września po południu. Otworzył je dr Thomas Englberger, przewodniczący Szwajcarskiego Katolickiego Dzieła Biblijnego, po którym słowo powitalne skierował do zebranych także biskup miejscowej diecezji Sion (Sitten) Norbert Brunnen będący jednocześnie przewodniczącym Konferencji Episkopatu Szwajcarii.

Pierwszy referat *Tekst biblijny jest rozmową* był dwugłosem prof. Ruth Scoralick i o. prof. Hansa Ulricha Steymansa OP (Luzern), którzy skonfrontowali Rdz 1–2 z innymi tekstami biblijnymi i z pismami starożytnego Wschodu, pokazując różne podejścia do tekstu. Ich refleksje dały początek ożywionej dyskusji między uczestnikami.

Po kolacji pracowano w 7 grupach nad 7 tematami wynikającymi z prac synodu biskupów, który chciał, aby słowo Boże ożywiło na nowo Kościół i jego działalność: 1) wiedza egzegetyczna jest ważna dla każdego wierzącego; 2) trzeba na nowo odkryć

korzenie chrześcijaństwa w judaizmie; 3) opcja na rzecz ubogich musi być bardziej uświadomiona; 4) kobiety są uprzywilejowanymi głosicielami i adresatami orędzia biblijnego; 5) trzeba poprawić wykształcenie teologiczne; 6) miejsce Biblii w liturgii musi być na nowo przemyślane; 7) Biblia powinna stać się duszą całego duszpasterstwa.

Kolejne dni kongresu rozpoczynały się w kaplicy od *lectio divina* prowadzonej przez ks. prof. Hermanna-Josefa Venetza (Chur). W sobotę 11 września tematem medytacji biblijnej było Boże miłosierdzie na podstawie tekstów Pawłowych, a w niedzielę 12 września świętowanie dnia Pańskiego w oparciu o teksty z Księgi Wyjścia i pism rabinistycznych.

Po śniadaniu miały miejsce referat i dyskusja. W sobotę prof. Sabine Biberstein (Eichstätt, Niemcy) wygłosiła programowy referat *Maria z Magdali – patronka apostołatu biblijnego*. Na podstawie Nowego Testamentu, apokryfów, pism patrystycznych i późniejszych oraz ikonografii przedstawiła Marię Magdalenę jako osobę, która dogłębnie przeżyła spotkanie z Jezusem i doświadczyła wyzwalającej mocy Jego Ewangelii, a potem stała się Jego pierwszym świadkiem i głosicielem, apostołką apostołów. Odrzuciła obraz Marii Magdaleny jako grzeszniczki, cudzołożniczki, prostytutki i pokutniczki, który utrwalił się w ciągu wieków (pokutny aspekt postaci był akcentowany głównie w zakonach żeńskich). Uzasadniała, że postać ta może inspirować i dzisiaj do życia Ewangelia, zwłaszcza kobiety, dlatego powinna zostać patronką apostołatu biblijnego, a 22 lipca mógłby stać się świętem wszystkich żyjących orędziem biblijnym i głoszących je. Natomiast w niedzielę prof. Birgit Jeggle-Merz (Chur, Luzern) mówiła nt. *Biblia w liturgii*. Odwołując się do tekstów soborowych, przypominała, że liturgia (stół) słowa jest równie ważną częścią mszy jak liturgia (stół) Eucharystii i dlatego powinna być dobrze przygotowana i przeżyta przez wszystkich. Jej zdaniem potrzeba większego udziału świeckich w kształtowaniu liturgii słowa w czasie mszy świętej i poza nią.

W sobotę miały miejsce trzy rundy warsztatów, jedna przed południem i dwie po południu. W zaproszeniach na kongres zaproponowano 21 tematów, na 8 nie było wielu chętnych, więc ostatecznie zrealizowano 13, z których 2 były przeprowadzone dwukrotnie. Przekrój tematów był bardzo szeroki, od zagadnień teoretycznych, hermeneutycznych po konkretne techniki pracy z Biblią: 3) Czarny ogień – biały ogień. Odkrycia z bibliologiem; 4) Kanoniczna praca z Biblią; 5) Tańczyć naprzeciw życiu... Spotkać kobiece postaci biblijne tańcząc; 6) Widzieć i pojmować. Praca z Biblią przy pomocy obrazów ze sztuki (J 20, 11–18); 7) „Uczynić teksty biblijne widzialnymi”. Proste metody wizualizacji w pracy z Biblią; 8) Praca z Biblią przy oprowadzaniu po kościołach; 10) Obrazy biblijne w oryginale. Robić odbicia pieczęci ze starożytnego wschodu i odkryć ich symbolikę; 11) „Mary” Abela Ferrary – przepastny film biblijny i jego medialne rodzeństwo; 13) „Dużo wiedzieć nie nasyci duszy...”. Medytować i smakować Biblię wszystkimi zmysłami; 14) Na tropie Słowa. *Lectio divina* dla grup parafialnych. Staronowa forma czytania Biblii; 15) Inne spojrzenie – lektura Biblii na sposób żydowski; 16) Dopiero kontekst czyni tekst żywym! Socjalno-historyczna lektura Biblii; 20) Czy Biblia jest dla biednych? Rozmowy z dotkniętymi biedą. Warsztaty były prowadzone przez wykładowców, katechetów i popularyzatorów Pisma Świętego i angażowały uczestników. W grupie 10 można było np. zobaczyć oryginalne amulety ze starożytnego Egiptu czy Mezopotamii i zrobić sobie ich odbitki. Wśród różnych symboli znajdował się także znak pętli, węzła, który był bardzo rozpowszechniony w Egipcie i oznaczał opie-

kę. Niektórzy kojarzą ten znak z wyrażeniem „zawiązać w woreczku życia” w 1 Sm 25, 29. Dziś używa się go jako wyrazu nadziei w kontekście choroby i śmierci. Prowadzący grupę 15 podkreślił wielką kreatywność Żydów przy lekturze Biblii, którzy zwracają uwagę na każdy szczegół tekstu i stawiają mu wszystkie możliwe pytania. Ćwiczeniem była lektura opisu narodzenia Jezusa (Łk 2, 1–20) we dwóch: jeden czytał ten tekst, a następnie opowiadał go z pamięci, podczas gdy drugi sprawdzał, na ile dokładnie to robi. A potem zamieniano się rolami i czyniono to jeszcze raz. W grupie 16 chodziło o uświadomienie sobie, jak ważne jest poznanie stosunków społecznych, ekonomicznych, politycznych dla rozumienia danego tekstu. Przykładem może być przypowieść o obrotnym rządcy (Łk 16, 1–8). Znajomość stosunków pracy w środowisku palestyńskim w czasach Jezusa pozwala przyjąć, że rządcza nie był nieuczciwy, bo darował dłużnikom ze swojego mienia, a nie z dobytku pana.

W sobotę wieczorem członkowie zarządu dzieła biblijnego w diecezji Sion (Sitten) wraz z zawodowymi aktorami i muzykami wystawili w miejscowym kościele Trzech Króli sztukę *Mirjam żyje. Spotkanie z Marią z Magdali*, którą obejrzel nie tylko uczestnicy kongresu, ale i okoliczni mieszkańcy. Inscenizacja była oparta na tekstach ewangelijnych, do których dołączono monologi Marii Magdaleny. Wyznaje w nich swoje rozterki, które pokonuje całkowitym zaufaniem do Jezusa. W Nim jest wolna i może cieszyć się życiem na przekór demonowi i ludziom, którzy odzywają się w dialogach i chcą ją sprowadzić do „normalności”. Przedstawienie ukazywało dobrze trudności i rozterki współczesnego człowieka na drodze wiary w Jezusa. Maria z Magdali rzeczywiście żyje w każdym z nas. Wspólna modlitwa na koniec była dziękczynieniem Jezusowi za Jego miłość połączonym z prośbą, by nie dać się od niej odłączyć. Zwińczeniem tego spotkania w kościele było ogłoszenie Marii Magdaleny patronką apostołatu biblijnego.

Kongres zakończył się uroczystą mszą świętą w niedzielę przed południem, dobrze przygotowaną, przy dużym udziale świeckich. Jeszcze w trakcie jego trwania organizatorzy postawili uczestnikom 4 pytania: 1) Jakie nowe obszary dla pracy z Biblią otworzyły się przed tobą? 2) Czy nawiązałeś kontakty z ludźmi i instytucjami zajmującymi się Biblią? 3) Jakie impulsy do ożywienia życia parafii przy pomocy Biblii zabierasz? 4) Co dla ciebie było szczególnie ważne na kongresie? Pytania były zachętą do refleksji nad sensem całego spotkania, a udzielone odpowiedzi pomogą odpowiedzialnym za dzieło biblijne w Szwajcarii koordynować jego prace i przygotowywać przyszłe spotkania.

Kongres ukazał bogatą aktywność Katolickiego Dzieła Biblijnego w Szwajcarii i w krajach języka niemieckiego. Dostarcza ono dobre materiały teoretyczne i praktyczne, organizuje różne spotkania, dzięki którym jego członkowie i wszyscy, którzy chcą skorzystać z oferowanych pomocy, mogą coraz lepiej rozumieć Słowo Boże, żyć nim na co dzień i nieść je innym. Warto śledzić inicjatywy tego dzieła biblijnego i wykorzystywać je na naszym polskim gruncie.